

LEGALIZACIJA ETNIČKOG ČIŠĆENJA

Hrvatska Vlada je, poslije dugih usaglašavanja, 22. jula ove godine uputila u saborsku proceduru prijedlog Ustavnog zakona o pravima manjina. U tom prijedlogu izostale su odredbe tzv. "pozitivne diskriminacije" pripadnika manjina na izborima (pripadnici manjina će glasati ili na opštim ili na posebnim listama, a ne na objema), ali im se zato garantuje najmanje pet zastupničkih mjesta, s tim da pripadnici manjina koje broje više od 1,5% ukupnog stanovništva imaju pravo na najmanje 1 zastupnika (fiksna kvota), odnosno na svakih 25 hiljada glasova pripadnika manjina birali bi po jednog zastupnika (nefiksna kvota).

Normalno, sve to pod uslovom da ovaj prijedlog u Saboru dobije potrebnu većinu (101 glas). No, Vlada i dalje strahuje da ni ovakav prijedlog, posebno one odredbe koje se odnose na broj zastupnika onih manjina koje broje više od 1,5% ukupnog stanovništva, neće

dobiti potrebnu većinu.

Pošto po rezultatima zadnjeg popisa stanovništva u Hrvatskoj samo Srbi prelaze kvotu od 1,5%, strahovanja Hrvatske Vlade su potpuno opravdana.

Politička, stručna i medijska nadmudrivanja oko Zakona o nacionalnim manjinama tempirana su u pravo vrijeme, s očitom namjerom da se što prije zaborave nedavno objavljeni rezultati prošlogodišnjeg popisa stanovništva u Hrvatskoj, koji nedvosmisleno upućuju na zaključak da je u ovoj državi izvršeno etničko čišćenje Srba, kako nedavno reče i vrlo obazrivi i promišljeni ministar inostranih poslova SRJ Goran Svilanović.

Zar nije jasno da predloženi Zakon o nacionalnim manjinama, sve kada bi Vladin prijedlog bio prihvaćen, zapravo legalizuje rezultate etničkog čišćenja. Sada je potpuno jasno da su na prostoru prethodne Jugoslavije i dalje na snazi dvostruki standardi - jedni se odnose na sve druge, "većine i manjine", osim na Srbe iz Hrvatske za koje važe posebni standardi, i to uvijek na njihovu štetu. Naime, kod svih drugih njihova prava se izvode po osnovu popisa stanovništva iz 1991. godine, osim kod Srba iz Hrvatske na koje se odnose rezultati popisa iz 2001. godine.

Pri tome se olako prelazi preko činjenica da su Srbi do 1990. bili konstitutivan narod u Hrvatskoj;

da je Ustavni zakon o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u RH iz 1992. godine, preko kojeg je Hrvatska dobila međunarodno priznanje, propisivao visoki stepen političke autonomije za kotareve Knin i Glina, u kojima je živjelo većinsko srpsko stanovništvo i da su Srbi po Planu Z-4, iza kojeg su stajale SAD, Francuska, Engleska i Rusija, kojeg je Hrvatska prihvatila početkom 1995. godine, imali "državu u državi".

Potpuno je jasno da Srbe, barem ne ogromnu većinu, nije niko pitao ni kada su '90-te "izbacivani" iz Ustava RH kao konstitutivan narod, ni kada im je Ustavnim zakonom iz '92 nuđena politička autonomija, ni kada im je Planom Z-4 ponuđena "država u državi", kao što ih ni sada niko ne pita za kakvu su varijantu predloženog Zakona o nacionalnim manjinama.

A trebalo je i trebalo bi da ih se pita, kao što se to radi u demokratskom svijetu, pa i u onim dijelovima bivše Jugoslavije koji su, kao i Hrvatska, preživjeli građanski rat.

Mogu li i smiju li oni koji trenutno zastupaju Srbe iz Hrvatske i bivše RSK da se u ime njih odreknu njihovih stečenih ekonomskih, građanskih i političkih prava?

Koliko mi je poznato, Srbi iz Hrvatske i bivše RSK takvo ovlašćenje još nisu nikome dali.

Savo Štrbac

U ovom broju:

* *Hronika*

* *Poginuli i nestali*

* *Pomeni - in memoriam*

* *Sudski postupci*

IZDAVAČ: VERITAS

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Savo Štrbac

ZAMJENIK GLAVNOG I ODGOVORNOG UREDNIKA: Radivoj Nikolić

SARADNICI: Biljana Trkulja, Danijel Milanković i Milorad Pribičević

ADRESA: Beograd, ul. Dečanska (M.Pijade) 8/4

TEL/FAKS: 011/3236-486

E-Mail: veritas@yubc.net

WEB: www.veritas.org.yu

HRONIKA POVRATKA

“Glas javnosti”, 30.06.2002.

PRITISAK NA HRVATSKU DA POŠTUJE STANARSKA PRAVA

“BEOGRAD - Republički komesar za izbeglice **SANDA RAŠKOVIĆ-IVIĆ** izjavila je juče da je u međunarodnoj zajednici došlo do promene stava prema Hrvatskoj od koje će se zatražiti poštovanje stanarskih prava, pre svega za Srbe povratnike. Učestvujući na tribini koju je organizovalo Udruženje ‘Demokratska inicijativa Knin’, Sanda Rašković-Ivić je naglasila da su ‘čelni ljudi međunarodne zajednice’ u Ženevi, gde je delegacija Vlade Srbije boravila prethodna dva dana, jasno rekli da bi Srbima povratnicima u Hrvatsku, čiji su stanovi uzurpirani i otkupljeni, trebalo dati stanove iste kvadrature i u istom gradu odakle su prognani. Ona je naglasila da je visoki komesar UN za izbeglice **RUD LUBERS** dao prioritet povratku u Hrvatsku 2.600 izbeglica iz kolektivnih centara u Srbiji. ‘Dobila sam garancije da će se povratak tih 2.600 povratnika realizovati u narednih šest meseci’, istakla je Rašković-Ivić. Prema njenim rečima, Nacionalna strategija za rešavanje pitanja izbeglica i raseljenih dobila je podršku u Ženevi i uvrštena je u regionalni projekat Pakta za stabilnost Jugoistočne Evrope u rešavanju problema izbeglica. U okviru lokalne integracije 170.000 izbeglica do 2004. godine, od ukupno 240.000 koliko se po popisu izjasnilo za ostanak u SR Jugoslaviji, već se uveliko radi na izgradnji stambenih jedinica za izbegličke porodice. ‘Ove godine je već izgrađeno 200 kuća koje su useljene, 20 porodica u Nišu dobilo je krov nad glavom prošlog meseca, a iduće nedelje 42 stana u tri opštine na jugu Srbije - Bujanovac, Preševo i Medveđa, dobiće svoje stanare, izbegličke

porodice’, rekla je Sanda Rašković-Ivić. Ona je dodala da će do kraja godine na području Beograda, putem konkursa, izbeglicama biti ponuđeno 28 stanova, u Mionici 38 i još 30 stanova širom Srbije.

Za poljoprivredno stanovništvo već je otkupljeno 200 imanja (Srpska Crnja, Zrenjanin, Šid, Bač, Sombor i Zaječar) koje će izbeglice dobiti u trajno vlasništvo, s tim da nemaju pravo da ga prodaju ili otuđe prvih 10 godina, a u toku je i davanje građevinskog materijala za one koji su započeli gradnju kuća.”

“Tanjug”, 02.07.2002.

BEZ POLITIČKOG PRITISKA NA HRVATSKU NEMA VRAĆANJA STANARSKOG PRAVA

“BEOGRAD - Savetnik jugoslovenskog predsednika Vojislava Koštunice za pitanja izbeglica **PETAR LAĐEVIĆ** ocenio je u ponedeljak da se problem vraćanja stanarskog prava nad najmanje 50.000 stanova prognanim Srbima iz Hrvatske ne može rešiti bez velikog političkog pritiska na vlasti te zemlje. ‘Hrvatska je jedina bivša jugoslovenska republika koja je problem stanarskih prava gurnula u stranu, administrativnim merama, smatrajući ga rešenim. Otuda moramo to pitanje podići ne samo na pravni već i na politički nivo’, rekao je Lađević na konferenciji za štampu koju je sazvao Komitet za pomoć i zaštitu prava ratom pogođenih lica. Prema rečima Lađevića, taj komitet je proteklih godinu dana prikupio 14.500 prijava, od kojih je 13.000 obrađeno i uneto u elektronsku bazu podataka o nosiocima stanarskih prava i stanovima na kojima je oduzeto stanarsko pravo u Hrvatskoj.”

“Glas javnosti”, 02.07.2002.

HRVATSKA I DALJE "VLASNIK" SRPSKIH STANOVA, TVRDE U ZAGREBU

“BEOGRAD - Komesarijat za izbeglice najavio je da će na svakom narednom sastanku sa hrvatskim vlastima insistirati na tome da se olakša povratak u Hrvatsku svim izbeglicama koje žele da se vrate. Posebno će se insistirati, kako najavljuju u Komesarijatu na vraćanju stanarskih prava, koja su ukinuta svim izbeglim Srbima već više od pet godina. Hrvatska je, kako saznajemo, novim zakonskim odredbama oduzela stanarsko pravo za 50.000 stanova, čiji su nosioci bili Srbi. U hrvatskom Ministarstvu inostranih poslova nisu baš bili mnogo voljni da razgovaraju o tome, ali na pitanje šta je Hrvatska trenutno uradila sa tim stanovima, u informativnoj službi hrvatskog ministarstva inostranih poslova kažu da nosioci stanarskih prava nikada ne mogu da budu i vlasnici stanova i da Hrvatska tim stanovima može da raspolaže kako želi. Na naše pitanje da li je Hrvatska prodala neki od tih stanova u hrvatskom ministarstvu su rekli da je to isključivo državna stvar. U kancelariji OEBS-a u Zagrebu stav oko vraćanja stanarskih prava Srba promenio se od pre nekoliko meseci. OEBS u Zagrebu ovog puta ništa nije hteo da obeća Srbima iz Hrvatske. Njihov stav je da će o tome ove godine intenzivno razgovarati sa srpskim i hrvatskim vlastima. Ispitaće da li postoje uslovi da se stanarska prava Srbima iz Hrvatske vrate i kakva prava mogu ti Srbi da ostvare i po lokalnim, ali i prema međunarodnim zakonima. Kancelarija OEBS-a iz Zagreba je, da podsetimo, pre par meseci u izjavama za ‘Glas’ obećala da će insistirati da se Srbima iz Hrvatske ta prava vrate, jer oni, po svim međunarodnim zakonima, na to imaju pravo.”

HRONIKA POVRATKA

“Večernji list”, 11.07.2002.

ZA SEDAM GODINA ČEKANJA NA PRESUDU - 4.500 KUNA

“Prvi put primjenjujući novi Ustavni zakon o Ustavnom sudu, Ustavni je sud dosudio 4.500 kuna odštete Splićanki koja vodi sudski spor na Općinskom sudu u Splitu u kojem od 1995. godine nije održana nijedna rasprava!

Ustavni sud naredio je splitskom sudu da u roku od šest mjeseci spor završi. Splićanka je tužila Croatia osiguranje radi isplate naknade štete za osiguranu imovinu još 1994. godine, a održano je samo jedno ročište godinu dana nakon tužbe. Iduće ročište nikad nije održano, iako je vlasnica kuće nekoliko puta to tražila od suda. Splitski sud, koji je kasnio i u očitovanju pa je Ustavni sud to morao dvaput tražiti, pravda se jedino bolovanjima sudaca koji su spor vodili.

Odštetu za predugi sudski postupak tako prvi put dodjeljuje hrvatski Ustavni sud, a predsjednik **SMILJKO SOKOL** ističe da je to presedan i među europskim ustavnim sudovima. Dosad je takve sporove vodio samo Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu. No, Europski sud dodjeljuje desetak puta veće odštete, a i suci Ustavnog suda jučer su raspravljali o visini odštete, neki se zalažući za veću, neki za još manju odštetu.

Protiv ove odluke Ustavnog suda glasao je samo Milan Vuković, navodeći da nije točno da podnositeljica ustavne tužbe nije omela postupak, jer je tvrdila da je kuća izgorjela, iako je minirana. No, ostali suci ostali su kod stava da je važno što sudski spor nije okončan, a Ustavni sud ne može ulaziti u to je li tužba protiv Croatije osiguranja utemeljena ili ne.”

“Beta”, 12.07.2002.

ALARMANTNO MALI BROJ SRBA U HRVATSKOJ

“SPLIT - Dramatično smanjenje broja Srba koji žive u Hrvatskoj je alarmantno, ocenio je visoki predstavnik Oebsa za pitanje manjina **ROLF EKEUS**. U osvrtu na rezultate popisa, koji su pokazali da je broj Srba u Hrvatskoj sa predratnih 12 spao na svega 4,56 odsto, Ekeus je za ‘Slobodnu Dalmaciju’ rekao da su ti pokazatelji ‘tužni odraz događaja koji su razarali ovaj region u proteklih 10 godina’. Srpski poslanik u Saboru **MILAN ĐUKIĆ** smatra da se položaj Srba može rešiti ako se prilikom regionalizacije Hrvatske u ustavni zakon o pravima manjina vrata odredbe iz 1991. koje predviđaju lokalnu samoupravu nuđenu tadašnjim kotarima Knin i Glina, sa srpskom većinom.”

“Politika”, 16.07.2002.

SASTANAK PREDSEDNIKA BIH, RH I SRJ U SARAJEVU

“U svečanoj izjavi koju su nakon ‘svestranog, prijateljskog i otvorenog razgovora’ potpisali predsjednici SRJ **VOJISLAV KOŠTUNICA**, RH **STJEPAN MESIĆ** i Predsedništvo BiH (**BERIZ BELKIĆ**, **ŽIVKO RADIŠIĆ** i **JOZO KRIŽANOVIĆ**) izražava se opredeljenost za punu normalizaciju i unapređenje odnosa između ove tri zemlje. Iskazana je jasna volja za otvaranje novog razdoblja u međusobnim odnosima, kao krupnom uslovu za pristupanje evropskim integracijama, čemu teže sve tri zemlje. Učesnici sastanka su jedinstveni u oceni da se sva sporna i otvorena pitanja mogu i moraju rešavati samo pregovorom i dogovorom uz poštovanje obaveza preuzetih u međusobnim odnosima, ali i onih na koje obavezuje međunarodna zajednica. Posebna važnost pridaje se doslednom provođenju Dejtonskog sporazu-

ma o BiH, kao državi tri ravnopravna naroda i dva entiteta, uz punu privrženost načelima Helsinške konferencije o nemanjanju granica. Šefovi država založili su se za liberalizaciju viznog režima, u čemu Hrvatska zaoštaje, a time i brži protok ljudi, robe i kapitala što bi pospešilo realizaciju nekih zajedničkih projekata, mimo i u sklopu Pakta za stabilnost. U potpisanoj izjavi osuđuje se svaki oblik terorizma te izražava spremnost za punu saradnju u borbi protiv organizovanog kriminala. Šefovi država izražavaju neophodnost stvaranja uslova za povratak svih izbeglica i proteranih lica koja to žele i to u sigurnosti i dostojanstvu smatrajući to neizostavnim činiocem pune normalizacije odnosa tri zemlje. Predsednik SRJ čak smatra da je ovo pitanje prioritet u rešavanju međusobnih odnosa uz ocenu da su ‘izbeglice naša savest’, a traženje nestalih moralna obaveza. Treba, kaže Koštunica, omogućiti izbeglicama da se vrate na svoje, da koriste svoju imovinu ali uz to stvoriti i uslove da u staroj (novoj) sredini mogu opstati. Onima koji to ne žele, ili ne mogu, treba im, u skladu sa mogućnostima, pomoći da se definitivno integrišu u novoj sredini. Iz tog razloga predsednik SRJ smatra da je današnji skup, koji ne treba biti i poslednji ove vrste, s razlogom imao podtemu izbeglice i njihova budućnost. Time treba da se bave vlade i nadležne institucije tri države sa čime su se složili Beriz Belkić i Stjepan Mesić. U tom smislu, kaže predsednik RH, treba na ujednačen način rešavati neka otvorena imovinsko-pravna pitanja. Predsedavajući Predsedništva BiH pozvao je vlasti dva suseda da svojim uticajem doprinesu bržoj integraciji nekih vitalnih državnih funkcija BiH a one se pre svega tiču privrede, dok je predsednik Hrvatske izrazio potrebu otvorenih grani-

HRONIKA POVRATKA

ca, a nacionalne manjine označio mostom saradnje. Predsednik SRJ Vojislav Koštunica izrazio je zadovoljstvo ne samo današnjim sastankom već i onim što je postignuto u protekle dve godine. On smatra važnim da podsticaj za sastanak nije došao izvan ovih prostora ocenjujući da se veliki broj pitanja može rešiti pre svega putem trojnog dogovora. Skup zbog toga, kaže Koštunica, ima u sebi nečeg posebnog - ako ne istorijsku odliku a ono svakako obeležje preokreta u odnosima između tri zemlje od čega u velikoj meri zavise i ukupni odnosi u regionu. Sa šefovima tri susedne države danas se sastao i visoki predstavnik međunarodne zajednice **PEDI EŠDAUN**.”

“Beta”, 18.07.2002.

SVILANOVIĆ RAZGOVARAO SA DELEGACIJOM SRBA IZ HRVATSKE

“BEOGRAD - Jugoslovenski ministar inostarnih poslova **GORAN SVILANOVIĆ** razgovarao je u četvrtak u Beogradu sa delegacijom Srba iz Hrvatske o rezultatima popisa u Hrvatskoj, o povratku izbeglih Srba i regulisanju prava na njihovu imovinu, povratku stanarskog prava, kao i o nacrtu ustavnog zakona o manjinama. Svilanović je izrazio očekivanje da će Hrvatska u što skorije vreme usvojiti nacrt zakona o položaju manjina, jer je to, kako je podsetio, jedna od obaveza Hrvatske prema Saveću Evrope. U razgovoru sa srpskom delegacijom, koji je trajao duže od predviđenog vremena, bilo je reči i o stanju zatvorenika uhapšenih u vreme hrvatskih vojnih operacija ‘Oluja’ i ‘Bljesak’, kao i o mogućnosti revizije sudskih postupaka vođenih protiv građana srpske nacionalnosti tokom ratnih zbivanja u Hrvatskoj. Predsednik Srpskog narodnog veća (SNV) **MILORAD PUPOVAC**, rekao je da, nakon popisa u Hrvatskoj, Srbi koji su

izbegli u SRJ, ‘ne smeju biti tretirani kao ljudi koji su za Hrvatsku prošlost i prema kojima ta država više nema obaveza’. Pupovac je izjavio da su tokom poslednje dve nedelje intenzivirani razgovori između hrvatskih vlasti i srpske zajednice u Hrvatskoj o promenama predloženog nacrtu ustavnog zakona o manjinama.”

“Tanjug”, 20.07.2002.

ZVANIČNI ZAGREB: NEPRIHVATLJIVA SVILANOVIĆEVA IZJAVA

“ZAGREB - Ministarstvo spoljnih poslova Hrvatske oštro je u petak reagovalo, ocenivši neprihvatljivom izjavu jugoslovenskog ministra spoljnih poslova **GORANA SVILANOVIĆA** od četvrtka da je ‘postotak Srba u popisu stanovništva u Hrvatskoj posledica etničkog čišćenja’. U saopštenju se navodi da Svilanovićeva izjava data prilikom posete delegacije srpskih predstavnika iz Hrvatske Beogradu ‘nije u duhu saradnje i pojačanog razumevanja između dve države’ i ističe da je Hrvatska ‘u nekoliko navrata pozvala izbegle Srbe da se vrate’ i da je ‘pored toga, uložila mnogo truda da povratnicima obezbedi dostojanstven povratak i ostanak u hrvatskoj domovini’. Na kraju saopštenja se podseća da je šef jugoslovenske diplomatije ‘4. juna izjavljivao da je pad postotaka Srba u Hrvatskoj posledica rata i pobede Miloševićeve ideologije, prema kojoj Srbi ne mogu živeti s drugim narodima’.”

“Glas javnosti”, 24.07.2002.

MANJINE IPAK BEZ DVA GLASA

“ZAGREB - U Predlogu ustavnog zakona o pravima manjina, koji je prekjuche upućen Saboru, hrvatska vlada je odustala od dvostrukog prava glasa pri izboru predstavnika manjina za poslanička mesta.

Manjine mogu da biraju svoje zastupnike (poslanike) na opš-

tim ili na posebnim listama, ali ne i na obe, kako se prethodno predlagalo. ‘Večernji list’ piše da se u Zagrebu pretpostavlja da će ovo rešenje lakše osvojiti dvotrećinsku većinu u Saboru, neophodnu za izglasavanje ova-kvog zakona. Prema aktuelnom predlogu zakona, manjine će u Saboru imati najmanje pet poslaničkih mesta, a pripadnici manjina, koje prema popisu čine više od 1,5 odsto stanovništva, imaće pravo na najmanje jednog zastupnika. Za izbor svakog dodatnog biće potrebno onoliko glasova koliko ih je u proseku bilo potrebno za izbor poslanika sa opšte liste. Predlog ovog zakona biće na dnevnom redu Sabora 25. i 26. jula.”

“FoNet”, 25.07.2002.

PRIZNAĆE STAŽ KRAJŠNICIMA

“ZAGREB - Iz Ministarstva za rad i socijalna pitanja poručuju da će svima koji su radili u takozvanoj RS Krajini, Hrvatska priznati radni staž i sva prava koja iz tog staža proizlaze, što se najviše odnosi na penziju. Svima koji su se zatekli na radnom mestu u Krajini u vreme kada je Hrvatska vojska ušla u to područje, staž se automatski priznaje. Oni koji nisu bili zaposleni u vreme reintegracije, ali su radili ranije, za vreme takozvane Krajine, takođe mogu zahtevati da im se staž prizna, ali moraju doneti dokumente kojima će to dokazati. Dokumentacije penzionih i zdravstvenih fondova su dobro očuvane, kaže pomoćnik ministra za rad i socijalna pitanja **VERA BABIĆ**, pa neće biti problema kod priznavanja staža. To se odnosi ne samo na zaposlene u državnom ili privatnom sektoru nego i na one koji su obavljali samostalnu profesionalnu delatnost, samostalne privrednike kao i na poljoprivrednike. Ova odluka bi mogla značajno pomoći svima koji nameravaju da se vrate u Hrvatsku.”

POGINULI I NESTALI

“Glas javnosti”, 02.07.2002.

GODINU DANA EKSHUMACIJA U LICI I DALMACIJI

“**BANJALUKA** - Šef Dokumentaciono-informativnog centra ‘Veritas’ **SAVO ŠTRBAC** izjavio je Srni da je u poslednjih godinu dana na prostoru Like i Dalmacije ekshumirano 500 leševa Srba, žrtava hrvatske akcije ‘Oluja’ u Kninskoj krajini. On je precizirao da je od tog broja najviše srpskih leševa - 301, ekshumirano sa kninskog groblja, od kojih je do sada identifikovano 78, zatim 154 sa gračačkog, 27 sa koreničkog, dok je 18 leševa pokopanih 1991. ekshumirano u blizini Gospića. Štrbac je rekao da je na području bivšeg sektora Jug ‘Veritas’, registrovao ukupno 1.500 grobova ili ukopnih mesta i potvrdio da će proces ekshumacije, zbog nastupajuće letnje sezone, biti privremeno prekinut do jeseni.”

“Srna”, 03.07.2002.

MAKSIM KORAĆ KRITIKUJE HRVATSKU

“**BEOGRAD** - Predsednik Komisije Vlade SRJ za humanitarna pitanja i nestala lica **MAKSIM KORAĆ** kritikovao je hrvatske vlasti da ekshumacije Srba obavljaju tiho, kao da žele da ih sakriju od javnosti. Od ukupno 600 ekshumiranih tela na području Hrvatske, do sada je 110 podvrgnuto postupku identifikacije, a samo 78 lica je identifikovano. ‘Hrvatska strana još nije došla do toga da inicira traženje nestalih Srba’, rekao je Korać na konferenciji za novinare Udruženja porodica nestalih lica iz Krajine. Naveo je da Hrvatska ima spisak nestalih od 1.419 lica, od kojih su 80 odsto Hrvati, a ostalo pripadnici drugih naroda, i još jedan spisak nestalih u akcijama ‘Bljesak’ i ‘Oluja’ na kom je još 1.001 lice. Prema Koraćevim tvrdnjama, kada se uporede hrvatski i jugoslovenski

spiskovi nestalih, samo 22 lica nalaze se i na jednoj i na drugoj listi. Stručni saradnik Komisije i patolog **VESNA KOVAČEVIĆ** rekla je da Hrvatska još nije spremna da se suoči s ekshumacijama i identifikacijama srpskih žrtava. Ekshumacije u Hrvatskoj odvijaju se pod jakom policijskom pratnjom i po metodama i pravilima Haškog suda. Ona tvrdi i da Institut za sudsku medicinu u Zagrebu ‘pruža blagi otpor’ prema primeni DNK analiza, verovatno zbog skupog procesa identifikacije. ‘Od 78 tela, samo na šest je primenjena DNK metoda. Dosad su identifikovana 102 tela, od kojih 78 potpuno, dok je za 23 tela data krv na analizu’, precizirala je Kovačević.

Kovačević je navela da je u Korenici iz jednog rova ekshumirano 27 tela, a na osnovu odeće ustanovljeno da se radi o 20 vojnika i 7 civila. Na lokaciji Rizvanuša iz tri jame ekshumirana su tela osam muškaraca i 10 žena. U Gračacu je ekshumirano 154 tela - 52 civila, 35 vojnika, dok se za 14 tela ne može odrediti status.”

“Vjesnik”, 24.07.2002.

GRUJIĆ NAJAVIO EKSHUMACIJU U RUJNU U SRIJEMSKOJ MITROVICI

“**OSIJEK** - U rujnu ove godine trebala bi na području Srijemske Mitrovice započeti ekshumacija 104 posmrtna ostatka nepoznatih osoba, izjavio je pukovnik **IVAN GRUJIĆ**, predstojnik Vladina ureda za zatočene i nestale, koji je nazočio sastanku Udruge obitelji nestalih i nasilno odvedenih branitelja Domovinskoga rata Osječko-baranjske županije u utorak popodne. Grujić je izvijestio kako se, nakon ekshumacija s novosadskog groblja, Srijemske Mitrovice, te 60 posmrtnih ostataka s beogradskog područja, a potom i manjeg broja s prostora Niša, Sombora i Šida, potvrđuje navod, da na prostoru SRJ Hrvatska

očekuje pronalaženje najmanje 300 žrtava, odnosno osoba nestalih iz RH.

Kada je riječ o području Banje Luke, pretpostavlja se da se tamo mogu naći nestali mahom sa područja zapadne Slavonije, a očekuje se ekshumacija 80-ak posmrtnih ostataka. Ekshumirani s novosadskog groblja bit će identifikirani početkom rujna, a istovremeno započet će i ekshumacija masovnih grobnica u RH. ‘Do sada iz 135 masovnih grobnica u Hrvatskoj ekshumirano je 3.353 posmrtnih ostataka, odnosno 2.038 iz 135 masovnih grobnica, a preostali dio iz pojedinačnih’, rekao je Grujić, te u nastavku dodao, da je do sada identifikirano 2.745, odnosno 82 posto od ekshumiranih žrtava. ‘Taj broj bi bio i veći da su se uspjele riješiti potrebne priprema, ali i da ovo nije trenutak ljetnih mjeseci’, pojasnio je. Po riječima predstojnika Vladina ureda za zatočene i nestale, u posljednjih šest mjeseci identifikirano je 70 traženih osoba, a na području RH još se 1.348 vode kao nestale. Na području Osječko-baranjske županije ekshumirano je 199 žrtava Srpske agresije, a od toga 146 je identifikirano dok se ostali nalaze u postupku analize. Grujić je također napomenuo kako je dr. Goran Granić ispred Vlade RH inzistirao rješavanje problema nestalih na način da sudovi i policija agresivnije pristupe prikupljanju potrebnih podataka, a kada je riječ o rješavanju problema odgovornosti za one koji su u ratu nestali, zatočeni, te ubijeni, prebace na nacionalno zakonodavstvo.

Komentirao je i navode o 600 posmrtnih ostataka, rekavši da je riječ o konstrukcijama i netočnim pričama - činjenica je da 600 posmrtnih ostataka postoji, ali je od tog broja za 324 u prošloj godini načinjen genetski zapis, rekao je Grujić.”

POGINULI I NESTALI

EKSHUMACIJE I IDENTIFIKACIJE

R I Z V A N U Š A

“Feral Tribune”, 06.07.2002.

MRTVACI NA SLUŽBENOM PUTU

“Posmrtni ostaci srpskih civila ubijenih u noći između 11. i 12. prosinca 1991. u Paulinom Dvoru, selu dvadesetak kilometara jugozapadno od Osijeka, nedavno su, zajedno s osobnim dokumentima žrtava, pronađeni u jednoj od grobnica u Lici, nekoliko stotina kilometara daleko od mjesta gdje su likvidirani!

Tu krajnje neobičnu vijest Feral je dobio iz izvora bliskih istražiteljima Haškog suda i ona bi, pokaže li se točnom, mogla biti vrlo neugodna za osobe koje su obavljale zapovjedne dužnosti u Osijeku krajem 1991. i 1992. godine. Neugodnosti bi ponajprije mogao imati **KARL GORINŠEK**, tadašnji zapovjednik osječke Operativne zone Hrvatske vojske, no možda još više **BRANIMIR GLAVAŠ**, zapovjednik obrane Osijeka, čije su ingerencije u to vrijeme bile iznimno velike i koji je upravo zbog nadležnosti koje je sebi prisvojio, bio u stalnom sukobu s Gorinšekom.

Zločin u Paulinom Dvoru svakako je jedan od najtežih koji se zbio u bližoj okolici Osijeka, i Haško tužiteljstvo o tom događaju već odavno posjeduje mnoštvo informacija. No, otežavajuća okolnost u istrazi bila je ta da je na mjestu zločina od 19 ubijenih pronađeno samo tijelo **DARE VUJNOVIĆ** (1934.), dok se tijelima 18 ostalih osoba - među kojima je bilo osam žena - izgubio svaki trag. Mjesto njihove pogibije je poznato: to je kuća lokalnog Srbina **Andirje Bukvića**, no sve do prije nekoliko tjedana nije se znalo gdje su tijela ubijenih pokopana.

Kako su i zašto njihovi posmrtni ostaci prevezeni u Liku, gdje su navodno nedavno ekshumirani, pitanje je na koje u ovom trenutku još nema odgovora...”

“Nedeljni telegraf”, 17.07.2002.

ARTMAN: TO SU IZUZETNO POVERLJIVE INFORMACIJE

“Odgovor na pitanje da li je Haški tribunal pokrenuo istragu protiv počinilaca zločina iz decembra 1991. i da li će odgovorni za ubistva 18 civila u Paulin Dvoru biti izvedeni pred su u Hagu ili pred odgovarajući, nacionalni sud u Zagrebu ili Osijeku, NT je potražio od Florens Artman, portparola Tribunala.

- Ne mogu ništa da vam kažem. Obratite se našoj kancelariji u Zagrebu...”

Kad smo joj, međutim, rekli da smo već kontaktirali haške zvaničnike u Zagrebu, a da su nas upravo oni uputili na portparola Tribunala u Hagu, gospođa Artman je dodala:

- To su izuzetno poverljive informacije. Sve je još u fazi istrage. Tek kada budu podignute optužnice protiv počinilaca masakra, slučaj će biti otvoren za javnost.”

IMENA IZMASAKRIRANIH CIVILA

Nedeljni Telegraf uspeo je da dođe do spiska 18 nedužnih civila izmasakriranih 1991. godine u selu Paulin Dvor. Hrvatske vlasti još sprovode identifikaciju:

1. **GAVRIĆ JOVO**, 1936;
2. **GRUBIŠIĆ BOJA**, 1906;
3. **JELIĆ ANĐA**, 1953;
4. **JELIĆ BOŠKO**, 1942;
5. **KATIĆ BOŠA**, 1939
6. **KATIĆ DRAGA**, 1919;
7. **KATIĆ MILE**, 1933;
8. **KATIĆ MITAR**, 1909;
9. **KATIĆ PETAR**, 1937;
10. **KEČKEŠ KARLO**, 1936;
11. **LABUS MILAN**, 1941;
12. **LAPČEVIĆ MILKA**, 1926;
13. **MILOVIĆ SPASOJA**, 1933;
14. **MILOVIĆ MILICA**, 1934;
15. **MEDIĆ VUKAŠIN**, 1929;
16. **RODIĆ MILENA**, 1925;
17. **SUDŽUKOVIĆ BOŽO**, 1923;
18. **SUDŽUKOVIĆ MARIJA**, 1924.

HRVATI IZBEGAVAJU EKSHUMACIJE

“Ono za šta hrvatska strana godinama nije bila zainteresovana, to su upravo srpske žrtve. U Veritasu imamo podatke o preko 3.000 nestalih sa teritorije Hrvatske, a to nisu samo Srbi, već i oni koji su živeli i ratovali sa Srbima iz Hrvatske - priča gospodin **ŠTRBAC**. - Od tih 3.000, koje vodimo kao nestale, za 1.500 imamo verifikovana, registrovana mesta ukopa. Zato smo stalno govorili Hrvatima - ljudi, ako već imamo verifikovana mesta, ne treba tragati za njima, treba samo doći, obaviti ekshumaciju i utvrditi identifikaciju. Mada, što vreme od stradanja odmiče, pravi elementi za identifikaciju propadaju - tela se raspadaju. Do poslednjih trzaja HDZ vlasti niko nije imao interesa da se počne sa ekshumacijom srpskih grobnica. Tadašnji ministar inostranih poslova **MATE GRANIĆ** usred Sabora je poručio: Nećemo ići u ekshumaciju srpskih leševa sve dok ne pronađemo i zadnjeg Hrvata!”

“Politika”, 25.07.2002.

UMRLICE ZA SVE NESTALE

“KOSOVSKA MITORIVCA - Porodice koje je 1999. godine registrovao Međunarodni sud u Hagu moći će da dobiju zvanične umrlice za lica koja su prijavile kao nestala, izjavio je juče u Kosovskoj Mitrovici portparol UNMIK-a **ĐORĐI KAKUK**. Medicinske umrlice za ova lica moći će da se podignu u Skupštini opštine, a izdavanje umrlica počće 29. jula u Đakovici, i završiće se 5. septembra u Kosovskoj Vitini.

‘Za 37 lica u Kosovskoj Mitrovici umrlice će moći da se podignu 20. avgusta’ rekao je Kakuk.”

POGINULI I NESTALI

KNINSKO GROBLJE

SAHRANE

VRBNIK KOD KNINA

Dana 02.07.2002. godine na pravoslavnom groblju na Vrbniku sahranjeni su posmrtni ostaci **DAMJANIĆ LAZARA** sina Luke, rođenog 1933. godine na Vrbniku kod Knina, kojeg je porodica identifikovala 29.05.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

BRATIŠKOVCI KOD ŠIBENIKA

Dana 03.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Bratiškovcima sahranjeni su posmrtni ostaci **KRIČKA VINKA** sina Siniše, rođenog 1957. godine u Bratiškovcima kod Šibenika, kojeg je porodica identifikovala 20.06.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

GOLUBIĆ KOD KNINA

Dana 04.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Golubiću sahranjeni su posmrtni ostaci bračnog para **RADUJKO MANDE** kći Ilije, rođene 1928. godine u Golubiću kod Knina i njenog muža **RADUJKO NIKOLE** zv. **NIKICA** sin Nikole, rođenog 1930. godine u Bosanskom Drenovcu kod Bosanskog Grahova, koje je porodica identifikovala 29.05.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

KRAJIŠNIK KOD ZRENJANINA

Dana 06.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Krajišniku sahranjeni su posmrtni ostaci **BALAC NIKOLE** sina Rade, rođenog 1964. godine u Bihaću, a živio u Donjem Lapcu, kojeg je porodica identifikovala 20.06.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

GOLUBIĆ KOD KNINA

Dana 09.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Golubiću sahranjeni su posmrtni ostaci **KABLAR ZORKE** kći Petra, rođene 1915. godine u Golubiću kod Knina, koju je porodica identifikovala 29.05.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

GROBLJE KNIN

Dana 11.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Kninu sahranjeni su posmrtni ostaci **DRAGIŠIĆ MILKE** kći Dane, rođene 1926. godine u Zrmanji kod Knina, koju je porodica identifikovala 29.05.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

BATAJNICA KOD BEOGRADA

Dana 16.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Batajnici sahranjeni su posmrtni ostaci **KRUNIĆ DRAGANA** sina Krstana, rođenog 1965. godine u Otišiću kod Sinja, kojeg je porodica identifikovala 20.06.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

Odlazak rodbine iz SRJ na identifikacije i sahrane u RH (potrebne saglasnosti i prevoz) obezbjedio je MKCK.

IVOŠEVCI KOD KNINA

Dana 16.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Ivoševcima sahranjeni su posmrtni ostaci **RAŠIĆ SAVE** sina Jovana, rođenog 1928. godine u Ivoševcima kod Knina, kojeg je porodica identifikovala 05.06.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

MOKRO POLJE KOD KNINA

Dana 18.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Mokrom Polju sahranjeni su posmrtni ostaci **SUČEVIĆ STEVANA** sina Dragije, rođenog 1934. godine u Mokrom Polju kod Knina, kojeg je porodica identifikovala 29.05.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

KISTANJE KOD KNINA

Dana 20.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Kistanjama sahranjeni su posmrtni ostaci **BEZBRADICA VINKA** sina Nikole, rođenog 1964. godine u Kistanjama kod Knina, kojeg je porodica identifikovala 20.06.2002.

godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

LIŠANE TINJSKE KOD BENKOVCA

Dana 23.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Lišanama Tinjskim sahranjeni su posmrtni ostaci **UZELAC JOVANA** sina Jovana, rođenog 1953. godine u Lišanama Tinjskim kod Benkovca, kojeg je porodica identifikovala 05.06.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

ERVENIK KOD KNINA

Dana 25.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Erveniku sahranjeni su posmrtni ostaci **MRDALJ OBRADA** sina Stevana, rođenog 1917. godine u Erveniku kod Knina, koju je porodica identifikovala 05.06.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

BEŽANIJSKA KOSA KOD BEOGRADA

Dana 25.07.2002. godine na pravoslavnom groblju Bežanijska Kosa sahranjeni su posmrtni ostaci **SAVIĆ LAZE** sina Jovana, rođenog 1947. godine u Plavnu kod Knina, kojeg je porodica identifikovala 20.06.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

VRLIKA KOD SINJA

Dana 30.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Vrlici sahranjeni su posmrtni ostaci **RADIŠA MIRKA** sina Nikole, rođenog 1949. godine u Podosoju kod Sinja, kojeg je porodica identifikovala 20.06.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

GROBLJE NOVI BANOVCI

Dana 30.07.2002. godine na pravoslavnom groblju u Novim Banovcima sahranjeni su posmrtni ostaci **VUJASINA JOVANA** sina Miće, rođenog 1919. godine u Otišiću kod Sinja, kojeg je porodica identifikovala 29.05.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PROTIV SRBA U REPUBLICI HRVATSKOJ

UHAPŠEN SRBIN

08.07.2002. - Na graničnom prelazu Batina između SRJ i RH uhapšen je **Bižić Filipa ILIJA**, rođ. 04.08.1944. godine u Sibeniku, opština Grbušino Polje, zbog osnovane sumnje da je prilikom uspostave hrvatske vlasti u Baranji tokom 1997. godine počnio krivično djelo protiv imovine - teške krađe. Bižić je često odlazio u RH, invalid je, a hapšenje je porodica prijavila OSCE-u.

“Vjesnik”, 19.07.2002.

POLICAJAC UHIĆEN ZBOG RATNIH ZLOČINA

“VUKOVAR – Prema priopćenju PU vukovarsko-srijemske službenici Odsjeka za terorizam i ratne zločine te uprave proveli su 18. srpnja kriminalističku obradu nad **Ž. M. (39)** hrvatskim državljaninom iz Vukovara, zbog osnovane sumnje da je 19. studenog 1991. godine u krugu logora Sremska Mitrovica (SRJ), počinio ratni zločin protiv civilnog pučanstva na štetu dvojice ranjenih branitelja Vukovara, državljana Republike Hrvatske.

Ž. M. je uhićen i uz kaznenu prijavu prepraćen istražnom sucu Županijskog suda u Vukovaru. Budući da je policijski službenik on je udaljen od dužnosti, a protiv njega će se provesti i stegovni postupak.”

Prema VERITAS-ovim evidencijama radi se o Ždrnja Milovanu koji je vozač pomoćnika Ministra policije RH.

“Vjesnik”, 20.07.2002.

NASTAVAK SUĐENJA ZORANI BANIĆ U RUJNU

“ZADAR - Suđenje **ZORANI BANIĆ**, optuženoj za ratni zločin

nad civilima počinjen 18. studenoga 1991. u Škabrnji, nastavit će se 23. rujna na Županijskom sudu u Zadru. Ponovno suđenje optuženici, koja je na tom sudu 1998. u odsutnosti osuđena na 20 godina zatvora, započelo je 11. ožujka ove godine i dvaput prekidano, a u međuvremenu joj je produžavan pritvor. Drugi put je prekinuto suđenje jer se čekalo iskaze svjedoka obrane koji su ispitani u Jugoslaviji. Dosad su ispitana 74 svjedoka optužbe, većinom Škabrnjani, od kojih je **Jurka Miljanić** ustvrdila da je vidjela Zoranu Banić kako puca. Optužnica tereti Zoranu Banić da je 18. studenoga 1991. u tijeku oružanih sukoba između oružanih postrojbi pobunjenih Srba i postrojbi tzv. JNA na jednoj strani, te hrvatskih oružanih snaga na drugoj, ušla u Škabrnju kao naoružana pripadnica vojske ‘SAO Krajine’. Imala je, kako se navodi, automatsku pušku, pištolj i nož. U selo je, prema optužnici, ušla zajedno sa 17 pripadnika paravojnih formacija tzv. SAO Krajine, uz podršku artiljerije i 30 tenkova tzv. JNA. U Škabrnji je živjelo isključivo hrvatsko pučanstvo. Nakon slomljenog otpora branitelja i masovnog topničkog uništavanja sela, zajedno s ostalima Zorana Banić je, navodi se u optužnici, sudjelovala u nasilnom izvlačenju civila iz područja, uglavnom žena, djece i starijih, koji nisu pružali nikakav otpor. Tada su najmanje 44 osobe ubijene.”

“Novi list”, 24.07.2002.

UHIĆEN MIHAJLO M. (37), IZ GLINE

“GLINA – Zbog pokušaja ubojstva S. K. (47) iz Velikog Gradca, uhićen je 37-godišnji **Mihajlo M.**, za kojim je od ranije

zbog ‘ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika’ bila raspisana tjeranica. Kako doznajemo iz PU sisačko-moslavačke, u ponedjeljak ujutro oko 6.30 sati Mihajlo je došao do kuće u mjestu Brnjeuška u kojoj S. K. boravi. Tamo je iz šupe uzeo sjekiru, te ušao kroz nezaključana vrata. Zatekavši unutra S. K. pokušao ga je sjekiricom udariti u glavu, no ovaj je metalnom ladicom kuhinjske peći što ju je dohvatio, uspio blokirati udarac i pobjeći u dvorište. No, Mihajlo je sustigao svoju žrtvu i udario ga još nekoliko puta sjekiricom po tijelu. Nanio mu je, srećom, samo lakše ozljede. S. K. je još jednom uspio umaći napadaču koji je tada nasrnuo i na njegovu nevjenčanu suprugu S. Č. (36). Ona je taj čas izašla iz kuće, a Mihajlo ju je udario šakom u usta lakše je ozlijedivši. Nakon toga udaljio se u nepoznatom smjeru.

Organiziravši odmah intenzivnu potragu za njim, policija je Mihajla uspjela pronaći u Velikom Gradcu oko 16.50 sati i lišiti ga slobode. Tijekom provedene krim-obrade utvrđeno je da je za Mihajlom M. Županijski sud u Sisku već bio raspisao tjeranicu zbog počinjenog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika. Uz kaznenu prijavu koja ga tereti za pokušaj teškog ubojstva Mihajlo je priveden u Istražni centar Županijskog suda u Sisku. Kako doznajemo još nije iznio svoju verziju događaja od ponedjeljka jer Tužilaštvo jučer nije podnijelo zahtjev za pokretanjem istrage protiv njega. No, u međuvremenu mu je zbog ratnog zločina određen pritvor.”

Prema VERITAS-ovim evidencijama radi se o MILANKOVIĆ MIHAJLU sinu Dragana rođenom 11.07.1965. godine u Velikom Gradcu kod Gline.

SUDSKI POSTUPCI

INTERPOLOVE POTJERNICE ZA KRAJIŠKIM SRBIMA

LICA ZA KOJIMA SU RASPISANE POTJERNICE (8)

366. **VESELINOVIĆ PETAR** sin rođen 20.01.1950. Rijeka; 371. **ŠUŠNJAR MILORAD** sin Đure, rođen 12.11.1963. 369. **CVIJETAN ĐORĐE** sin Miloša, rođen 20.06.1961. Brdo Golubić, Obrovac; Dušana, rođen 22.11.1968. Utinjsko, Vojnić;
367. **BULAT ČEDOMIR** sin Pavla, Benkovac; 372. **OPAČIĆ GORAN** sin rođen 15.01.1946. Karlovc; Bogdana, rođen 15.03.1964. Biljane Gornje, Benkovac
368. **BULAT PANE** sin Veljka, rođen 03.07.1954. Vojnić;

LICA PROTIV KOJIH SU POVUČENE POTJERNICE

1. **BALAC SLAVKO SIN DUŠANA**, 19.07.1958. Ličko Petrovo Selo, Korenica;
2. **BANIĆ ZORANA KĆI MARKA ROĐ. VRCELJ**, 14.08.1952. Zemunik Gornji – Zadar;
3. **BJELOBRK MILE SIN RADE**, 17.01.1949. Kordunski Ljeskovac, Slunj;
4. **ĆOSO MILOVAN SIN VLADIMIRA**, 24.02.1972. Montsaind, Francuska;
5. **ĆOSO SLOBODAN SIN STEVANA**, 17.11.1969. Benkovac;
6. **DRAČA MILAN SIN MIHAJLA**, 20.10.1940. Islam Grčki, Benkovac;
7. **DRAČA MOMČILO SIN MILANA**, 02.10.1966. Islam Grčki, Benkovac;
8. **DRAČA RAJKO SIN MIHAJLA**, 18.05.1955. Zadar;
9. **DRAGIĆ DUŠAN SIN ILIJE**, 10.02.1962. Civljane;
10. **DRAGIĆ MILAN SIN NIKOLE**, 17.11.1967. Civljane;
11. **DUBROJA DRAGAN SIN MILENKA**, 29.06.1962. Benkovac;
12. **ĐURĐEVIĆ BOJA KĆI ILIJE**, 22.03.1950. Knin;
13. **ĐURĐEVIĆ ĐOKO**, 15.05.1956. Knin;
14. **ĐURICA JANKO SIN DUŠANA**, 19.03.1952. Zečevo, Knin;
15. **ERAKOVIĆ ILIJA SIN JOVANA**, 20.07.1932. Dрниš;
16. **ERCEG GORAN SIN NIKE**, 23.02.1968. Zadar;
17. **ERCEG SLOBODAN SIN NIKE**, 10.03.1963. Zadar;
18. **GAGIĆ MILORAD SIN SAVE**, 20.09.1965. Zadar;
19. **GAGIĆ PETAR SIN ILIJE**, 10.11.1967. Zadar;
20. **GAGIĆ SAVA SIN JOVANA**, 24.01.1942. Islam Grčki, Benkovac;
21. **GOMERČIĆ BORISLAV SIN BORISLAVA**, 10.04.1969. Otočac;
22. **GOMERČIĆ BORISLAV SIN STJEPANA ZV. ŠAIN**, 31.07.1939. Perušić, Gospić;
23. **GRAJIĆ GOJKO SIN TANASIJE**, 08.02.1949. Buković, Benkovac;
24. **GRBIĆ BORO SIN RADE**, 23.09.1960. Plitvice, Korenica;
25. **GRBIĆ BOŠKO SIN MILORADA**, 25.12.1961. Pritvice, Korenica;
26. **GRBIĆ ĐURO SIN MILOŠA**, 24.04.1937. Plitvice, Korenica;
27. **GRBIĆ DUŠAN SIN NIKOLE**, 29.06.1949. Plitvice, Korenica;
28. **GRBIĆ JANKO SIN CECE (GELE)**, 02.05.1946. Plitvice, Korenica;
29. **GRBIĆ SAŠA SIN JANKA**, 29.04.1969. Karlovac;
30. **GRBIĆ VLADIMIR SIN MILORADA**, 12.12.1960. Korenica;
31. **IVANIŠEVIĆ DUŠAN SIN BRANKA**, 20.08.1955. Ličko Petrovo Selo, Korenica;
32. **KRESOVIĆ MOMČILO SIN DUŠANA ZV. PITO I TITO**, 15.10.1970. Kakma, Benkovac;
33. **KRESOVIĆ NIKOLA SIN PETRA**, 17.06.1972. Benkovac;
34. **LACMANOVIĆ VLADIMIR SIN MARKA**, 29.05.1957. Benkovac;
35. **MACURA BOŠKO SIN SAVE**, 01.10.1953. Međare, Šibenik;
36. **MACURA VELJKO SIN MOMČILA**, 03.09.1965. Ervenik, Knin;
37. **MATIĆ DRAGAN SIN SLOBODANA**, 28.08.1968. Benkovac;
38. **MIRIĆ MILAN SIN DUŠANA**, 07.01.1958. Korenica;
39. **OLUJIĆ VLADE SIN JOVANA**, 20.10.1948. Islam Grčki, Benkovac;
40. **PEŠUT STEVO SIN MILANA**, 12.12.1942. Janja Gora, Ogulin;
41. **RAPAJIĆ MILAN SIN NIKOLE**, 01.10.1953. Jezerce, Korenica;
42. **RATKOVIĆ STEVO SIN JOVE**, 03.05.1940. Šalamunić, Korenica;
43. **ŠAŠIĆ MILIVOJ SIN STEVANA**, 1963. Ervenik Knin;
44. **SEDLAN PETAR SIN STEVE**, 21.08.1944. Kijani, Gračac;
45. **SMILJANIĆ ĐURO SIN DUŠANA**, 14.04.1974. Sinj;
46. **STJELJA BRANKO SIN LUKE**, 06.08.1960. Gornje Biljane, Benkovac;
47. **STOJIĆ PETAR SIN DUŠANA**, 02.01.1963. Vrljika;
48. **TARBUK GORAN SIN MARKA**, 07.02.1976. Požega;
49. **TRIVIĆ ĐURO SIN ILIJE**, 20.02.1940. Ervenik, Knin;
50. **VESELINOVIĆ STEVO SIN MILANA**, 10.03.1960. Bilišane, Obrovac;
51. **VITAS MIROSLAV SIN VELIMIRA**, 09.08.1963. Benkovac;
52. **VRGA RADE SIN MATIJE**, 21.10.1963. Karlovac;
53. **VUJKO SLOBODAN SIN MILANA**, 25.03.1961. Velika Glava, Šibenik;
54. **ŽARKOVIĆ RADOVAN SIN PEKE**, 02.07.1975. Benkovac;
55. **ŽIGIĆ BOŠKO SIN NEDJELJKA**, 22.08.1962. Tuk Bjelopoljski, Korenica.

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PROTIV HRVATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Politika 04.07.2002.

"SLUČAJ LORA" OSTAJE U SPLITU

"Suđenje osmorici bivših vojnih policajaca i zatvorskih stražara optuženih za zločine počinjene nad pretežno srpskim zatočenicima hrvatskog vojnog zatvora Lora u Splitu, ipak ostaje na Županijskom sudu u tom gradu. Tako je odlučio Vrhovni sud Hrvatske odbivši predlog splitskog državnog tužioca da se suđenje premesti iz Splita u neki drugi grad, gde bi moglo da se održi u normalnijim uslovima. Prema pisanju današnjih zagrebačkih novina, sudije Vrhovnog suda smatraju da je sud u Splitu ipak sposoban da okonča ovo suđenje za ratne zločine, jer je drugi po veličini u Hrvatskoj. Međutim, ostaje činjenica da još ni na jednom sudu u Hrvatskoj svedoci protiv optuženih nisu bili podvrgnuti takvim otvorenim pritiscima – pretnjama likvidacijom njih i članova porodica, te direktnim fizičkim napadima. Uz to, od samog postupka u sudskoj dvorani napravljen je cirkus bez presedana, gde publika uz odobravanje sudije bučno navija za optužene, ismejava svedoke, tapše, dobacuje, viče uglav 'ne sećam se' kada odgovara neki od pozvanih svedoka, koji su pod takvim pritiskom listom 'izgubili pamćenje' o zbivanjima u zatvoru i svojim izjavama tokom sudske istrage. Čak je i premijer **IVICA RAČAN** ocenio da takvo suđenje nanosi sramotu Hrvatskoj i njenom pravosuđu. Zbog svega toga splitski državni tužilac **INKA JURISIĆ** je i predložila da se suđenje premesti u neki drugi grad."

Vjesnik, 12.07.2002.

"U LORI SAM VIDIO ZATVORENIKE BEZ JEZIKA, OČJU I UŠJU"

"SPLIT - 'Tonči **VRKIĆ** i zatvorski čuvari bili su samo slovo na papiru i nisu imali nikakvih ovlasti i odgovornosti za to što se događalo u Lori. Sva mučenja i zlostavljanja u Lori započinjali su zapovjednici **TVRTRKO PAŠALIĆ** i **ŽELJKO**

MAGLOV. Za zločine su odgovorni i pokojni ministar obrane **GOJKO ŠUŠAK**, njegov pomoćnik **JOSIP PERKOVIĆ**, **FRANE GORETA**, **NIKOLA KRIŠTO**, **ANTONIO LEKIĆ** i **MIHAEL BUDIMIR**. Stojim iza svega što sam rekao u istrazi i nisam teretio ove osobe koje su pritvorene. Njih bi odmah trebalo pustiti na slobodu', kazao je u četvrtak u Splitu na suđenju u 'slučaju Lora' **MARIO BARIŠIĆ**. Barišić je tijekom 1992. bio pripadnik Kriminalističke policije 72. bojne Vojne policije. U Lori je bio 11. travnja 1992. godine s **MILORADOM PAJIĆEM**, a zadatak im je bio pregledati zatvor i utvrditi što nedostaje u prostorijama, te ga pripremiti za bojanje i preuređenje električnih instalacija. 'U prednjim prostorijama su nas dočekali **TOMO DUIĆ** i **VRKIĆ**. Primitio sam da na tlu i po zidovima ima osušene krvi. S **TVRTRKOM PAŠALIĆEM** otišli smo u stražnji dio zatvora u kojem su, prema Pašalićevim riječima, bile neidentificirane osobe s kojima možemo raditi što hoćemo', kazao je Barišić. Rekao je da je velika željezna vrata tog dijela zatvora otvorio **IVICA LIVAJA**, a u njemu su bila još trojica stražara. 'Čuo sam jauke i zapomaganje, ljudi su molili da ih se ubije, a po naglasku sam shvatio da su Crnogorci. Vidio sam da su neki od zatvorenika bez jezika, očiju i ušiju, a rane su bile svježe. Tko su bili stražari, ne znam, jer je bio mrak. Samo znam da su bili visoki i nabilđani', kazao je istražnom sucu."

"Hina", 22.07.2002.

UKINUT PRITVOR SEDMORICI OPTUŽENIH U "SLUČAJU LORA"

"Nakon dvosatna vijećanja Sudsko vijeće Županijskog suda u Splitu pod predsjedanjem suca **SLAVKA LOZINE** odlučilo je ukinuti pritvor vojnim policajcima optuženima da su 1992. počinili ratni zločin u ondašnjem vojnom zatvoru Lori. U roku od 48 sati Državno odvjetništvo može uložiti priziv na odluku o ukinuću pritvora, a konačnu odluku donijet će Vrho-

vni sud...

Inače, zadnji dan suđenja prije ljetne stanke svjedočio je bivši dozapovjednik 72. bojne Vojne policije **TVRTRKO PAŠALIĆ**, za kojeg je svjedok **Mario Barišić** rekao da je izravno odgovoran za ono što se događalo u Lori. Pašalić je kazao kako su u Lori bili samo teroristi i ratni zarobljenici i da u Hrvatskoj vojski nije bilo paralelnog sustava zapovijedanja. Suđenje se nastavlja 19. rujna, na koje su pozvani i svjedoci iz Jugoslavije."

Hina 23.07.2002.

SLUČAJ LORA: DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO ULOŽILO PRIZIV

"Županijsko državno odvjetništvo u Splitu uložilo je žalbu Vrhovnom sudu na jučerašnju odluku Sudskog vijeća Županijskog suda u Splitu kojom je ukinut pritvor sedmorici od osomorice osumnjičenih da su 1992. počinili ratni zločin u ondašnjem vojnom zatvoru Lori. Sedmorica su u pritvoru provela deset mjeseci, a prvoosumnjičeni **TOMISLAV DUJIĆ**, ondašnji zapovjednik u zatvoru Lori, još nije dostupan pravosuđu. Zamjenik županijskoga državnog odvjetnika **MICHELLE SQUICCIMARO**, koji je poptisao žalbu, kako je kazao novinarima, očekuje da će Vrhovni sud o toj žalbi donijeti odluku u kratkom roku jer, po njegovim riječima, još postoje razlozi zbog kojih je optuženima pritvor bio određen i produljivan. Županijsko državno odvjetništvo predložilo je ispitivanje još 16 osoba koje nešto znaju o Lori, jer su bili ondje pritvoreni, a riječ je o osobama s prebivalištem u Crnoj Gori i Srbiji. Suđenje se nastavlja 19. rujna, na koje su pozvani i svjedoci iz SR Jugoslavije."

"Politika", 04.07.2002.

SUĐENJE "GOSPIČKOJ GRUPI" U RIJECI

"Među najzanimljivijim delovima već maratonskog višeme-sečnog suđenja 'gospićkoj grupi' počinitelaca ratnih zločina nad srp-

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PROTIV HRVATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

skim civilima na području Gospića svakako su protekla dva dana kada je u svojstvu svedoka iskaz davao bivši Tuđmanov prvi čovek tajnih službi **JOSIP MANOLIĆ**. U nastojanju da ga što više ocrni, optuženi **TIHOMIR OREŠKOVIĆ** iznosio je i neke stvari za koje se do sada nije čulo. Manolić je Oreškovića označio kao najodgovorniju osobu za sve što se dešavalo u Gospiću, pa tako i za počinjene zločine u oktobru 1991, s tim da ga je direktno štiti i podržavao tadašnji ministar odbrane **GOJKO ŠUŠAK**. U tom kontekstu izneo je i neobičnu tezu da se u vrhu hrvatske bezbednosti sumnjalo u Oreškovića da radi za neku stranu tajnu službu kojoj je cilj da preko zločina počinjenih nad civilima u Gospiću omete međunarodno priznanje Hrvatske. O tome Manolić kaže: 'Tužno je reći kako je Vukovar na neki način spasao priznanje Hrvatske i zasenio grehe pojedinaca iz Gospića. Srećom, zločini koje su Srbi počinili u Vukovaru na kraju su pred očima sveta prekrili strašne događaje u Gospiću, pa je došlo do priznanja Hrvatske i od tada Hrvatskoj nesklonih zemalja'...

Zanimljiva je i tvrdnja Oreškovića da su se u Gospiću vršile i pripreme za kasniji ustanak Albanaca na Kosmetu. Tako je izneo podatak da je već sredinom 1991. godine u Gospić stigla jedinica od 350 albanskih dobrovoljaca s Kosmeta, navodno kao pomoć: 'To nije bila pomoć Gospiću. Postojao je plan da se na našem ratištu ta jedinica vojno osposobi te poveća i pripremi, te kad bude spremna da se prebaci na Kosovo i tamo digne ustanak', objašnjava Orešković."

"Hina", 05.07.2002.

ŠIBENIK: NASTAVAK SUĐENJA BIVŠIM PRIPADNICIMA HV-A 19. KOLOVOZA

"Suđenje bivšim pripadnicima HVa **BOŽI BAČELIĆU**, **ANTI MAMIĆU**, **LUKI VUKI** i **JURICI RAVLIĆU** za ratni zločin počinjen nad dvoje staraca

11. kolovoza 1995. u Prukljanu bit će nastavljeno 19. kolovoza, pripočela je danas u nastavku suđenja predsjednica Sudskog vijeća **JADRANKA BIGA FRIGANOVIĆ**. Sudsko vijeće Županijskog suda u Šibeniku odbilo je danas zahtjev obrane da se Bačeliću, Vuki i Ravliću omogući da se brane sa slobode. Obrazlažući taj zahtjev obrana je navela da pritvor traje gotovo godinu dana i da se, kako su kazali, optuženici primjereno ponašaju. 'Obrana sa slobode omogućava se čak i haškim optuženicima, a njih trojica su časni Hrvati i branitelji', istaknuli su branitelji optuženih. Nakon što su na prva tri ročišta pojedinačno saslušani svjedoci **IVAN VUKŠIĆ**, zapovjednik izviđačke satnije kojoj su optuženi pripadali a koji ih svojim iskazom izravno tereti, te bivši čelni ljudi 113. brigade kojoj je ta satnija pripadala - zapovjednik **JOZO ŠERIĆ**, **JOSO MARTINOVIĆ** zapovjednik Stožera te **MLADEN CRLJEN** koji je tada bio visoki dužnosnik SIS-a, danas su suočeni. Vukšić je i u svom prijašnjem iskazu i današnjem suočenju tvrdio kako je zapovjed da sa svojom satnijom pretrese teren u Prukljanu dobio od **JOSE MARTINOVIĆA**, zapovjednika Stožera brigade. Martinović je, međutim rekao, kako takvu zapovijed nije izdao, te da se ne sjeća ničega što se tog dana događalo, osim da je u vojarni bio do 10 sati, a onda otišao bratu na ručak. Vukšić tvrdi da je o zbivanjima u Prukljanu nakon desetak dana od ubojstva bračnog para **Nikole i Milice Damjanić** razgovarao u četiri oka sa zapovjednikom Jozom Šerićem, ali on to opovrgava i ističe kako o tomu nije nikada dobio nikakvu informaciju te da u vrijeme kada se zločin dogodio nije niti bio zapovjednik brigade nego je to postao u rujnu 1995. Državno odvjetništvo posjeduje izvadak iz ratnog dnevnika napisanog 12. kolovoza koji je tek sada predočilo kao dokaz budući da je Mladen Crljen, koji ga je pisao, oslobođen obveze čuvanja vojne tajne."

"Hina", 23.07.2002.

ŠUVAR: U RATNIM ZLOČINIMA U SISKU UBIJENO 107 LJUDI, 600 NESTALIH

"Predsjednik Socijalističke radničke partije i urednik lista 'Hrvatska ljevica' **STIPE ŠUVAR** ustvrdio je danas da je u ratnim zločinima u Sisku stradalo 107 ljudi, a još 600 ih se smatra nestalima. Predstavljajući najnoviji broj 'Hrvatske ljevice', u kojem se opširno piše o ratnim zločinima u Sisku i okolici u ljeto i jesen 1991. godine, Šuvar je rekao da su oni bili dirigitirani iz Zagreba, a provodili su ih 'pijuni na terenu'. Cilj zločina bilo je etničko čišćenje Srba iz Siska, iz kojeg se nakon toga zbog masovne hysterije iselila trećina Srba, izjavio je Šuvar na konferenciji za novinare. Po njegovim riječima, u zločinima nisu stradali samo Srbi, nego i Hrvati 'koji su bili sumnjivi'. Šuvar je ponovno ustvrdio da su za zločine najodgovorniji **IVAN BOBETKO**, tadašnji načelnik Kriznog stožera, **ĐURO BRODARAC** - šef policije 1991. i aktualni sisačko-moslavački župan, **VLADIMIR MILANKOVIĆ** - Brodarčev pomoćnik u policiji i **JOSIP BRAJKOVIĆ** - tadašnji predsjednik sisačkoga HDZ-a. O zločinima se u Sisku i danas govori sa strahom, jer su vodeći ljudi iz 1991. još uvijek na vlasti, rekao je Šuvar. Istaknuo je da je vlast u Zagrebu znala za zločine i da su nakon dojava o njima Sisak posjetili visoki državni i sudski dužnosnici, no s tim u vezi donesena je samo jedna presuda, a počinitelji su 1993. godine abolirani. Podsjetio je i na, kako je rekao, tragikomičnu presudu zagrebačkog Općinskog suda iz 1999. po kojoj je 'Hrvatska ljevica' Bobetku morala platiti 100 tisuća kuna za pretrpljene duševne boli zbog teksta objavljenog 1998. u kojem se Bobetka optužuje kao jednog od odgovornih za zločine. Po Šuvarovim informacijama, policija je prošle godine pokrenula kriminalističku istragu protiv 28 nepoznatih počinitelja zločina u Sisku."

SUDSKI POSTUPCI

PRED HAŠKIM TRIBUNALOM

“Vjesnik”, 09. 07. 2002.

“WASHINGTON TIMES” O TRAŽENJU HRVATSKOG SVJETSKOG KONGRESA

“WASHINGTON - Washington Times u ponedjeljak izvještava o pismu Hrvatskog svjetskog kongresa (HSK) Haškom sudu u kojem predlaže istragu protiv bivše američke administracije zbog udjela u operaciji ‘Oluja’. Washingtonski dnevnik navodi da je HSK od glavne haške tužiteljice Carle del Ponte tražio otvaranje istrage protiv bivšeg američkog predsjednika. **BILLA CLINTONA**, dužnosnika Bijele kuće **ANTHONYJA LAKEA** i **SAMUELA BERGERA** te veleposlanika **RICHARDA HOLBROOKEA** i **PETERA GALBRAITHA**. Novinar Jeffrey Kuhner iz Zagreba izvještava kako su u HSK-u uvjereni da američki dužnosnici nisu, kao i optuženi Ante Gotovina, krivi za zločine za koje je ICTY optužio bivšeg hrvatskog vojnog zapovjednika. HSK tvrdi da je operacija ‘Oluja’ prije sedam godina provedena uz suglasnost američkih vlasti i njihovu politiku i diplomatsku potporu, kao i vojnu i tehničku pomoć.”

“Politika”, 10.07.2002.

DERONJIĆ DANAS PRED TRIBUNALOM

“Hag - Bosanski Srbin **MIROSLAV DERONJIĆ**, koji je optužen za zločine nad muslimanskim stanovništvom 1992. godine, pojavio se sutra prvi put pred Tribunalom, saopštio je danas Haški tribunal za ratne zločine. Pred sudom će biti u 14.30 časova da bi se izjasnio o optužnici. Haški tribunal je saopštio da je Deronjić optužen za ratne zločine počinjene u maju 1992. godine nad muslimanskim civilima u selu Glogova, kod Bratunca.”

“Politika” 10.07.2002.

UHAPŠEN SRBIN RADOVAN STANKOVIĆ

“Snage SFOR-a uhapsile su juče Radovana Stankovića, starog 33 godine, u rejonu Miljevine kod

Srbinja, koji se nalazio na javnoj haškoj optužnici. Optužnica ga tereti za ratne zločine počinjene nad muslimanima tokom rata 1992. i 1993. godine na području Miljevine.”

“Beta”, 20.07.2002.

GRUBAN NA SLOBODI DO POČETKA SUĐENJA

“BEOGRAD - Srbin iz Republike Srpske **MOMČILO GRUBAN**, optužen pred Haškim tribunalom za ratne zločine u okolini Prijedora 1992. godine, vraćio se danas u Beograd gde će boraviti do početka suđenja, rekli su juče u kancelariji Grubanovog branioca **Tome File**. Savezna vlada dala je Tribunalu garancije da će se Gruban pojaviti u Hagu na početku suđenja. Gruban će krenuti iz Haga danas oko 10.30 sati, a u Beogradu bi trebalo da bude oko 13 sati, rekli su u kancelariji njegovog branioca **Tome File**. Gruban se dobrovoljno predao 2. maja, odazivajući se na poziv Savezne vlade, u skladu sa Zakonom o saradnji SRJ i Haga. Prema optužnici, Gruban je, kao komandir smene stražara u logoru Omarska, bio odgovoran za zlostavljanje i ubistva muslimanskih i hrvatskih civila, koje su srpske vlasti držale u tom logoru.”

“Glas javnosti”, 23.07.2002.

HAG NE PUŠTA BLAŠKIĆA NA SLOBODU

“ZAGREB - Haško tužilaštvo odgovorilo je na žalbu advokata Anta Nobila kojom je zatraženo oslobađanje generala **TIHOMIRA BLAŠKIĆA** od svih optužbi po kojima je proglašen krivim. Prvostepeno haško veće **Blaškića** je, piše ‘Večernji list’, 3. marta 2000. proglasilo krivim za ratne zločine počinjene od 1992. do 1994, među kojima je kao najteži označen pokolj muslimana u Ahmićima. **Blaškić** je osuđen na 45 godina zatvora. U žalbi je Nobile izneo da novootkriveni dokazi, koje je bivša hadezeovska vlast krila, dokazuju **Blaškićevu** nevinost. Tužilaštvo je, međutim, ponovo zaključilo da je **Blaškić** lično i komandno odgovoran za progon muslimana.”

“Hina”, 24.07.2002.

ICTY: SIMIĆ PRIZNAO KRIVNJU

“Bosanski Srbin **MILAN SIMIĆ** priznao je krivnju za mučenja na području Bosanskog Šamca, a haško tužiteljstvo zauzvrat odbacilo je sve druge točke optužnice koja ga je teretila zajedno s još trojicom lokalnih srpskih moćnika za zločine protiv čovječnosti i teške povrede Ženevskih konvencija na tom području, objavio je Haški sud. **Milan Simić** (42) bio je predsjednik Izvršnog odbora Skupštine općine Bosanski Šamac, a krivnju je priznao polovicom svibnja no dogovor je objelodanjen tek ovog tjedna. **Simić**, inače invalid, optužen je zajedno s **BLAGOJEM SIMIĆEM**, **MIROSLAVOM TADIĆEM** i **SIMOM ZARIĆEM** za etničko čišćenje, odnosno progon više desetaka tisuća Muslimana i Hrvata iz Bosanskog Šamca i Odžaka tijekom 1992. i 1993. godine. Suđenje je počelo u rujnu prošle godine. Krivnju za zločine na području Bosanskog Šamca već je prošle godine priznao bivši načelnik policije u tom mjestu **STEVAN TODOROVIĆ** koji je osuđen na deset godina zatvora. **Todorović** je svjedočio na suđenju četvorici optuženih.”

“Vjesnik”, 26.07.2002.

HAG: MRKŠIĆ OSTAJE U PRITVORU DO SUĐENJA

“ZAGREB - Sudsko vijeće Haškog suda odbilo je zahtjev obrane umirovljenog generala Vojske Jugoslavije **MILE MRKŠIĆA** da bude privremeno pušten na slobodu do početka suđenja, prenio je beogradski radio B92. Sudsko vijeće i njemački sudac Wolfgang Somburg odbili su jamstva jugoslavenske vlade za **Mrkšićevo** privremeno oslobađanje, prihvativši argumente tužiteljstva da vlasti u Beogradu još nisu uhitile preostale članove ‘vukovarske trojice’ **VESELINA ŠLJIVANČANINA** i **MIROSLAVA RADIĆA**. Oni su, uz **Mrkšića**, optuženi za zločine na Ovčari. Vijeće nije prihvatilo ni argumente obrane da se **Mrkšić** dobrovoljno predao i da je njegovo zdravstveno stanje loše jer smatra da se on može liječiti i u pritvoru u Scheveningenu. Odvjetnici su najavili žalbu.”